

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 310/2011-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. júla 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. P. L., M., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 39 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Sd/118/2008 a jeho rozsudkom zo 17. decembra 2009 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 9 So/23/2010 a jeho rozsudkom z 30. júna 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. P. L. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. augusta 2010 doručená sťažnosť Ing. P. L. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie

svojich základných práv podľa čl. 39 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Sd/118/2008 a jeho rozsudkom zo 17. decembra 2009 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a tiež postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 So/23/2010 a jeho rozsudkom z 30. júna 2010 (ďalej aj „namietaný rozsudok najvyššieho súdu“ alebo „napadnutý rozsudok najvyššieho súdu“).

Zo zistení ústavného súdu, najmä z vyžiadaného súvisiaceho súdneho spisu vyplýva, že sťažovateľ podal 17. septembra 1997 Sociálnej poisťovni, ústredie (ďalej len „Sociálna poisťovňa“), žiadosť o priznanie starobného dôchodku od 23. augusta 1997, t. j. od dovŕšenia 60. roku veku.

V žiadosti uviedol ako svojich zamestnávateľov C., a to od 1. júla 1960 do 31. augusta 1977, D. v dobe od 6. októbra 1977 do 11. októbra 1978 a od 9. novembra 1978 do 31. marca 1979, M. v dobe od 2. mája 1979 do 15. januára 1981, Z. v dobe od 16. januára 1981 do 31. decembra 1984, M. v dobe od 1. marca 1985 do 31. augusta 1987, R. v dobe od 22. septembra 1987 do 31. októbra 1987, V. v dobe od 28. januára 1988 do 31. januára 1989, V. v dobe od 1. februára 1989 do 30. apríla 1989, O. v dobe od 1. júna 1989 do 31. marca 1990, V. v dobe od 1. apríla 1990 do 31. mája 1990. Od 7. júna 1990 do 7. augusta 1990 bol sťažovateľ evidovaný na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny ako uchádzač o zamestnanie a v dobe od 15. augusta 1990 do 22. augusta 1997 bol samostatne zárobkovo činnou osobou.

Rozhodnutím č. 37 08 23 7690 z 10. októbra 1997 priznala Sociálna poisťovňa sťažovateľovi od 23. augusta 1997 starobný dôchodok z III. pracovnej kategórie, keď dobu od 8. mája 1979 do 28. februára 1981 a od 1. apríla 1990 do 31. mája 1990 zhodnotila pre výšku dôchodku v II. pracovnej kategórii a dobu od 28. januára 1988 do 31. januára 1989 zhodnotila na účely výpočtu výšky dôchodku v I. pracovnej kategórii. Doba zamestnania

rozhodná pre výšku dôchodku bola 34 rokov. Proti predmetnému rozhodnutiu Sociálnej poisťovne sa sťažovateľ odvolal.

Po uvedenom rozhodnutí Sociálnej poisťovne z 10. októbra 1997 prebiehali v dôchodkovej veci sťažovateľa viaceré opravné konania a opätovné konania až do vydania súboru rozhodnutí Sociálnej poisťovne zo 6. októbra 2008.

Rozhodnutím č. 1, ktoré bolo zmenené rozhodnutím č. 1 z 12. mája 2009, Sociálna poisťovňa zvýšila starobný dôchodok sťažovateľa s účinnosťou od 23. augusta 1997 na 3 355 Sk mesačne po správnom zhodnotení doby zamestnania od 1. januára 1981 do 15. januára 1981 v II. pracovnej kategórii (M.), od 16. januára 1981 do 28. februára 1982 (Z.) v III. pracovnej kategórii a po dodatočnom zhodnotení dôb zamestnania od 6. októbra 1977 do 11. októbra 1978 a od 9. novembra 1978 do 31. marca 1979 (D.) vo zvlášť zvýhodnenej I. AA pracovnej kategórii.

Rozhodnutím č. 2 bol starobný dôchodok sťažovateľa s účinnosťou od 4. júla 1998 zvýšený podľa zákona č. 132/1998 Z. z. o zvýšení dôchodkov v roku 1998, o úprave dôchodkov priznaných v roku 1999 a o zmene a doplnení niektorých zákonov v oblasti sociálneho zabezpečenia v znení zákona č. 107/1999 Z. z. o 8 %, t. j. o sumu 269 Sk na celkom 3 624 Sk mesačne.

Rozhodnutím č. 3 bol starobný dôchodok sťažovateľa s účinnosťou od 4. júla 1999 zvýšený podľa zákona č. 107/1999 Z. z. o zvýšení dôchodkov v roku 1999, o úprave dôchodkov priznaných v roku 2000 a o zmene a doplnení niektorých zákonov v oblasti sociálneho zabezpečenia o 4 %, t. j. o sumu 145 Sk, ako aj o pevnú sumu 167 Sk na celkom 3 936 Sk mesačne.

Rozhodnutím č. 4 bol starobný dôchodok sťažovateľa s účinnosťou od 4. augusta 2000 zvýšený podľa zákona č. 233/2000 Z. z. o zvýšení dôchodkov v roku 2000, o úprave dôchodkov priznaných v roku 2001 a o zmene a doplnení niektorých zákonov v oblasti sociálneho zabezpečenia o 5 %, t. j. o sumu 197 Sk, ako aj o pevnú sumu 228 Sk na celkom 4 361 Sk mesačne.

Rozhodnutím č. 5 bol starobný dôchodok sťažovateľa od 4. októbra 2001 zvýšený podľa zákona č. 385/2001 Z. z. o zvýšení dôchodkov v roku 2001, o úprave dôchodkov priznaných v roku 2002 a o zmene a doplnení niektorých zákonov v oblasti sociálneho zabezpečenia o 7 %, t. j. o sumu 306 Sk na celkovú sumu 4 667 Sk mesačne.

Rozhodnutím č. 6, ktoré bolo zmenené rozhodnutím č. 2 z 12. mája 2009, Sociálna poisťovňa po dodatočnom zhodnotení dôb poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby od 1. januára 1997 do 31. januára 1997 rozhodla, že sťažovateľovi od 10. decembra 2001 (*od zaplatenia poistného za uvedenú dobu*) naďalej patrí starobný dôchodok v sume 4 667 Sk mesačne.

Rozhodnutím č. 7, ktoré bolo zmenené rozhodnutím č. 3 z 12. mája 2009, Sociálna poisťovňa po dodatočnom zhodnotení dôb poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby od 1. februára 1997 do 28. februára 1997 rozhodla, že sťažovateľovi od 17. januára 2002 (*od zaplatenia poistného za uvedenú dobu*) naďalej patrí starobný dôchodok v sume 4 667 Sk mesačne.

Rozhodnutím č. 8, ktoré bolo zmenené rozhodnutím č. 4 z 12. mája 2009, Sociálna poisťovňa po dodatočnom zhodnotení dôb poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby od 1. mája 1997 do 31. mája 1997 rozhodla, že sťažovateľovi od 10. mája 2002 (*od zaplatenia poistného za uvedenú dobu*) naďalej patrí starobný dôchodok v sume 4 667 Sk mesačne.

Rozhodnutím č. 9 bol starobný dôchodok sťažovateľa s účinnosťou od 4. júla 2002 zvýšený podľa zákona č. 306/2002 Z. z. o zvýšení dôchodkov v roku 2002, o úprave dôchodkov priznaných v roku 2003 a o zmene a doplnení niektorých zákonov v oblasti sociálneho zabezpečenia v znení zákona č. 639/2002 Z. z. o 5 %, t. j. o sumu 234 Sk na celkom 4 901 Sk mesačne.

Rozhodnutím č. 10, ktoré bolo zmenené rozhodnutím č. 5 z 12. mája 2009, Sociálna poisťovňa po dodatočnom zhodnotení dôb poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby od 1. júna 1997 do 30. júna 1997 rozhodla, že sťažovateľovi od 11. júla 2002 (*od zaplatenia poistného za uvedenú dobu*) naďalej prislúcha starobný dôchodok v sume 4 667 Sk mesačne.

Rozhodnutím č. 11, ktoré bolo zmenené rozhodnutím č. 6 z 12. mája 2009, Sociálna poisťovňa po dodatočnom zhodnotení doby poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby od 1. júla 1997 do 31. júla 1997 rozhodla, že sťažovateľovi od 13. augusta 2002 (od zaplatenia poistného za uvedenú dobu) naďalej patrí starobný dôchodok v celkovej sume 4 901 Sk mesačne.

Rozhodnutím č. 12, ktoré bolo zmenené rozhodnutím č. 7 z 12. mája 2009, Sociálna poisťovňa po dodatočnom zhodnotení doby zamestnania od 11. septembra 1961 do 31. augusta 1977 (C.) v II. pracovnej kategórii a hrubého zárobku za roky 1981, 1983, 1986, 1982 a 1984 vypočítala starobný dôchodok sťažovateľa z priemerného mesačného zárobku za roky 1981, 1983, 1986, 1982 a 1984 (3 841 Sk, ktorý po úprave pre výpočet dôchodku je 2 947 Sk) a starobný dôchodok sťažovateľa zvýšila s účinnosťou od 15. augusta 2002 na celkovú sumu 6 310 Sk mesačne.

Rozhodnutím č. 13, ktoré bolo zmenené rozhodnutím č. 8 z 12. mája 2009, Sociálna poisťovňa po dodatočnom zhodnotení doby poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby od 1. augusta 1997 do 31. augusta 1997 rozhodla, že sťažovateľovi od 14. októbra 2002 (od zaplatenia poistného za uvedenú dobu) naďalej patrí starobný dôchodok v sume 6 310 Sk mesačne.

Rozhodnutím č. 14, ktoré bolo zmenené rozhodnutím č. 9 z 12. mája 2009 Sociálna poisťovňa po dodatočnom zhodnotení doby poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby od 1. januára 1996 do 31. januára 1996 rozhodla, že sťažovateľovi od 25. novembra 2002 (od zaplatenia poistného za uvedenú dobu) naďalej patrí starobný dôchodok v sume 6 310 Sk mesačne.

Rozhodnutím č. 15, ktoré bolo zmenené rozhodnutím č. 10 z 12. mája 2009, Sociálna poisťovňa po dodatočnom zhodnotení doby poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby od 1. februára 1996 do 29. februára 1996 rozhodla, že sťažovateľovi od 6. februára 2003 (od zaplatenia poistného za uvedenú dobu) naďalej patrí starobný dôchodok v sume 6 310 Sk mesačne.

Rozhodnutím č. 16, ktoré bolo zmenené rozhodnutím č. 11 z 12. mája 2009, Sociálna poisťovňa po dodatočnom zhodnotení doby poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby od 1. marca 1996 do 31. marca 1996 rozhodla, že sťažovateľovi od 6. marca 2003

(od zaplattenia poistného za uvedení dobu) naďalej patrí starobný dôchodok v sume 6 310 Sk mesačne.

Rozhodnutím č. 17, ktoré bolo zmenené rozhodnutím č. 12 z 12. mája 2009, Sociálna poisťovňa po dodatočnom zhodnotení doby poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby od 1. apríla 1996 do 30. apríla 1996 s účinnosťou od 14. apríla 2003 *(od zaplattenia poistného za uvedení dobu)* zvýšila starobný dôchodok sťažovateľa celkom na sumu 6 361 Sk mesačne z dôvodu zvýšenia doby rozhodnej pre výšku dôchodku na 35 rokov.

Rozhodnutím č. 18, ktoré bolo zmenené rozhodnutím č. 13 z 12. mája 2009, Sociálna poisťovňa po dodatočnom zhodnotení doby poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby od 1. mája 1996 do 31. mája 1996 rozhodla, že sťažovateľovi od 15. mája 2003 *(od zaplattenia poistného za uvedení dobu)* naďalej patrí starobný dôchodok v sume 6 361 Sk mesačne.

Rozhodnutím č. 19, ktoré bolo zmenené rozhodnutím č. 14 z 12. mája 2009 Sociálna poisťovňa po dodatočnom zhodnotení doby poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby od 1. júna 1996 do 30. júna 1996 rozhodla, že sťažovateľovi od 11. júna 2003 *(od zaplattenia poistného za uvedení dobu)* naďalej patrí starobný dôchodok v sume 6 361 Sk mesačne.

Rozhodnutím č. 20 bol starobný dôchodok sťažovateľa s účinnosťou od 4. júla 2003 zvýšený podľa zákona č. 222/2003 Z. z. o zvýšení dôchodkov v roku 2003 a o zmene a doplnení niektorých zákonov v oblasti sociálneho zabezpečenia o 6 %, t. j. o sumu 382 Sk na celkom 6743 Sk mesačne.

Rozhodnutím č. 21, ktoré bolo zmenené rozhodnutím č. 15 z 12. mája 2009, Sociálna poisťovňa po dodatočnom zhodnotení doby poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby od 1. júla 1996 do 31. augusta 1996 rozhodla, že sťažovateľovi od 18. augusta 2003 *(od zaplattenia poistného za uvedení dobu)* naďalej patrí starobný dôchodok v sume 6 743 Sk mesačne.

Rozhodnutím č. 22, ktoré bolo zmenené rozhodnutím č. 16 z 12. mája 2009, Sociálna poisťovňa po dodatočnom zhodnotení doby poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby od 1. septembra 1996 do 30. septembra 1996 rozhodla, že sťažovateľovi

od 1. októbra 2003 (*od zaplataenia poistného za uvedení dobu*) naďalej patrí starobný dôchodok v sume 6 743 Sk mesačne.

Rozhodnutím č. 23, ktoré bolo zmenené rozhodnutím č. 17 z 12. mája 2009, Sociálna poisťovňa po dodatočnom zhodnotení doby poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby od 1. októbra 1996 do 31. októbra 1996 rozhodla, že sťažovateľovi od 8. októbra 2003 (*od zaplataenia poistného za uvedení dobu*) naďalej patrí starobný dôchodok v sume 6 743 Sk mesačne.

Rozhodnutím č. 24 bol starobný dôchodok sťažovateľa s účinnosťou od 1. februára 2004 zvýšený podľa § 112 ods. 1 a § 293a zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 43/2004 Z. z. o 4 %, t. j. o sumu 270 Sk na celkovú sumu 7 013 Sk mesačne.

Rozhodnutím č. 25, ktoré bolo zmenené rozhodnutím č. 18 z 12. mája 2009, Sociálna poisťovňa po dodatočnom zhodnotení doby zamestnania a sumy hrubého zárobku za obdobie od 22. septembra 1987 do 31. októbra 1987 rozhodla, že sťažovateľovi od 18. júna 2004 naďalej patrí starobný dôchodok v sume 7 013 Sk mesačne.

Rozhodnutím č. 26 bol starobný dôchodok sťažovateľa od 1. decembra 2004 podľa § 112 ods. 1 a § 293a zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 43/2004 Z. z. zvýšený o 3,4 %, t. j. o sumu 239 Sk na celkovú sumu 7 252 Sk mesačne.

Rozhodnutie č. 27 bolo zmenené rozhodnutím č. 19 z 12. mája 2009, na základe ktorého bol starobný dôchodok sťažovateľa zvýšený od 1. júla 2005 podľa § 293 a nasl. zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) o 8,85 % (693 Sk) na celkom 7 894 Sk mesačne a od 1. júla 2006 podľa § 82 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o 5,95 %, t. j. o 470 Sk, celkom na sumu 8 364 Sk mesačne.

Rozhodnutím č. 28 bol starobný dôchodok sťažovateľa od 1. júla 2006 zvýšený podľa § 112 ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o 5,95 %, t. j. o sumu 466 Sk na celkovú sumu 8 289 Sk mesačne.

Rozhodnutím č. 29, ktoré bolo zmenené rozhodnutím č. 20 z 12. mája 2009, Sociálna poisťovňa po dodatočnom zhodnotení doby poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby od 15. augusta 1990 do 31. decembra 1995 a od 1. novembra 1996 do 31. decembra 1996

sťažovateľovi od 19. júla 2006 (*od zaplatenia poistného za celú dobu poistenia v období od 15. augusta 1990 do 31. decembra 1995*) zvýšila starobný dôchodok na 8 501 Sk, keď ako rozhodná doba pre výšku dôchodku bola uznaná doba 41 rokov.

Rozhodnutím č. 30, ktoré bolo zmenené rozhodnutím č. 21 z 12. mája 2009, bol starobný dôchodok sťažovateľa zvýšený od 1. júla 2007 podľa § 112 ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o 6,25 %, t. j. o 532 Sk na 9 033 Sk mesačne.

Rozhodnutím č. 31, ktoré bolo zmenené rozhodnutím č. 22 z 12. mája 2009, bol starobný dôchodok sťažovateľa zvýšený od 1. júla 2008 podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o 5 %, t. j. o 452 Sk na 9 485 Sk mesačne. Súčasne Sociálna poisťovňa rozhodla, že od 1. januára 2009 patrí sťažovateľovi starobný dôchodok v sume 314,90 € podľa § 293a zákona č. 461/2003 Z. z.

Proti uvedeným rozhodnutiam Sociálnej poisťovne podal sťažovateľ opravný prostriedok, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 6 Sd/118/2008-227 zo 17. decembra 2009 v zmysle § 250q ods. 2 prvej vety Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) tak, že rozhodnutie správneho orgánu potvrdil. Sťažovateľ sa proti označenému potvrdzujúcemu rozsudku v zákonnej lehote odvolal.

V nadväznosti na odvolanie sťažovateľa najvyšší súd odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu rozsudkom č. k. 9 So/23/2010-272 z 30. júna 2010 podľa § 219 ods. 2 OSP potvrdil, a to v časti, v ktorej krajský súd potvrdil rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo 6. októbra 2008:

- č. 1 zmenené rozhodnutím č. 1 z 12. mája 2009,
- č. 2 až 5
- č. 6 zmenené rozhodnutím č. 2 z 12. mája 2009,
- č. 7 zmenené rozhodnutím č. 3 z 12. mája 2009,
- č. 8 zmenené rozhodnutím č. 4 z 12. mája 2009 a
- č. 9.

Najvyšší súd ale vzhľadom na nerešpektovanie ustanovenia § 112 ods. 1 písm. a) zákona č. 461/2003 Z. z. správnym orgánom, keď z titulu hodnotenia doby zamestnania v C. v II. pracovnej kategórii Sociálna poisťovňa nezvýšila starobný dôchodok sťažovateľa už od 11. júla 2002, ale až od 15. augusta 2002, rozsudok krajského súdu v časti, ktorou potvrdil rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo 6. októbra 2008:

- č. 10 zmenené rozhodnutím č. 5 z 12. mája 2009,
- č. 11 zmenené rozhodnutím č. 6 z 12. mája 2009
- č. 12 zmenené rozhodnutím č. 7 z 12. mája 2009, ako aj *nadväzujúce*:
- č. 13 zmenené rozhodnutím č. 8 z 12. mája 2009,
- č. 14 zmenené rozhodnutím č. 9 z 12. mája 2009,
- č. 15 zmenené rozhodnutím č. 10 z 12. mája 2009,
- č. 16 zmenené rozhodnutím č. 11 z 12. mája 2009,
- č. 17 zmenené rozhodnutím č. 12 z 12. mája 2009,
- č. 18 zmenené rozhodnutím č. 13 z 12. mája 2009,
- č. 19 zmenené rozhodnutím č. 14 z 12. mája 2009,
- č. 20,
- č. 21 zmenené rozhodnutím č. 15 z 12. mája 2009,
- č. 22 zmenené rozhodnutím č. 16 z 12. mája 2009,
- č. 23 zmenené rozhodnutím č. 17 z 12. mája 2009,
- č. 25 zmenené rozhodnutím č. 18 z 12. mája 2009,
- č. 27 zmenené rozhodnutím č. 19 z 12. mája 2009,
- č. 28,
- č. 29 zmenené rozhodnutím č. 20 z 12. mája 2009,
- č. 30 zmenené rozhodnutím č. 21 z 12. mája 2009 a
- č. 22 z 12. mája 2009,

podľa § 250ja ods. 3 OSP zmenil tak, že tieto rozhodnutia zrušil a vrátil Sociálnej poisťovni na ďalšie konanie.

Rozhodnutie č. 31 zo 6. októbra 2008 sťažovateľ návrhom na začatie konania nenapadol a v konaní navyše poukázal na to, že toto rozhodnutie bolo zrušené rozsudkom

krajského súdu sp. zn. 7 Sd/74/2008 z 24. októbra 2008. Vzhľadom na uvedené krajský súd rozhodol o zrušení tohto rozhodnutia nad rámec návrhu na začatie konania, preto odvolací súd v súlade s § 250ja ods. 3 v spojení s § 221 ods. 1 písm. e) OSP v tejto časti rozsudok krajského súdu zrušil a konanie o preskúmanie rozhodnutia č. 31 zo 6. októbra 2008 zastavil (§ 221 ods. 2 OSP).

Proti uvedeným rozhodnutiam krajského súdu a najvyššieho súdu podal sťažovateľ sťažnosť ústavnému súdu uvádzajúc:

„Ako sťažovateľ podávam sťažnosť podľa ust. § 18 ods. 1 písm. f) zák. NR SR č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 17. decembra 2009 č. k. 6 Sd/118/2008-227, ktorý mi bol doručený dňa 21. 1. 2010 a ktorým boli potvrdené elementárne chyby v rozhodnutiach Sociálnej poisťovne Bratislava č. 370 823 7690 zo dňa 7. júna 2007 (základom sporu je to, že Sociálna poisťovňa, ústredie, Bratislava, mi za 13 rokov konania nepriznala spravodlivý starobný dôchodok). Sociálna poisťovňa realizáciu mojich práv zbytočne kúskuje, dôchodok mi opravuje po malých čiastkach a doteraz jej na to nestačilo 134 rozhodnutí a proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. júna 2010 č. k. 9 So/23/2010, ktorý mi bol doručený 30. júla 2010 a ktorým bol čiastočne potvrdený prvostupňový rozsudok.“

Podľa sťažovateľa napadnutými „rozhodnutiami... súdy zasiahli do [jeho] základného práva na primerané hmotné zabezpečenie v starobe zaručené čl. 39 ods. 1 Ústavy SR (ani po 13 rokoch nie je vymeraný správny starobný dôchodok), do základného práva na to, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov (súdy 13 rokov tolerujú účelové nepravdy Sociálnej poisťovne, čím prispievajú k tomu, že ani po 13 rokoch nie je vymeraný správny starobný dôchodok) a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom, zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd – na spravodlivé súdne konanie.“

Sťažovateľ doplnil sťažnosť podaním z 15. decembra 2010 doručeným ústavnému súdu 17. decembra 2010, v ktorom sa opätovne vyjadril k „*účelovému alebo nekompetentnému tvrdeniu Sociálnej poisťovne, ktoré si osvojili súdy*“, a uviedol dôkazy, ktoré mali podľa neho vyvrátiť závery uvedené v napadnutom rozhodnutí najvyššieho súdu. Zároveň z doplnenia sťažnosti ústavný súd vyvodil, že sťažovateľ namieta použitie nesprávneho právneho predpisu najvyšším súdom, keď uviedol, že „... *na účely § 112 ods. 1 písm. a/ zákona č. 461/2003 Z. z. (pozn. ??? pre dôchodok navrhovateľa platí zák. č. 100/1988)*“. Sťažovateľ v doplnení namietol aj to, že najvyšší súd v napadnutom rozsudku nerozhodol o celom rozsahu odvolania, ale opomenul rozhodnúť o odvolaní v časti týkajúcej sa napadnutých rozhodnutí Sociálnej poisťovne č. 24 a č. 26.

Sťažovateľ tiež žiada priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 000 €.

Súčasťou sťažnosti je aj žiadosť sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (IV. ÚS 23/05). Judikatúra ústavného súdu stabilne pripomína, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci (napr. I. ÚS 214/09).

II.1 Vzhľadom na princíp subsidiarity ustanovený v čl. 127 ústavy je vylúčená právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o sťažovateľom uplatnených námietkach porušenia jeho práv napadnutým rozsudkom krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Ochrany svojich práv sa sťažovateľ mohol domáhať a aj sa domáhal podaním odvolania. Ústavný súd z tohto dôvodu sťažnosť v tej časti, ktorá smeruje proti napadnutému rozsudku krajského súdu, odmietol z dôvodu nedostatku svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde. Ďalej sa preto zaoberal už len námietkami smerujúcimi voči napadnutému rozsudku najvyššieho súdu.

Pokiaľ sťažovateľ namieta celkovú neprímeranú dĺžku konania a v súvislosti s tým porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu, ústavný súd vo vzťahu k namietanému postupu krajského súdu poukazuje aj na to, že v čase, keď sťažovateľ podal sťažnosť ústavnému súdu (23. augusta 2010), krajský súd vo veci už nekonal, pretože v súvislosti s odvolaním podaným sťažovateľom bol spis 8. marca 2010 predložený najvyššiemu súdu.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 37/02, III. ÚS 109/03) sa ochrana základnému právu vrátane základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade krajským súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd na základe uvedeného uzavrel, že túto časť sťažnosti je potrebné odmietnuť v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.2 Podľa právneho názoru ústavného súdu nemožno akceptovať, aby napĺňanie úsilia o spravodlivé súdne konanie príslušným všeobecným súdom nahradzoval ústavný súd svojím vstupovaním a ingerenciou do dosiaľ meritórne neskončeného konania. Ústavný súd môže urobiť zásah na ochranu ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv sťažovateľa až vtedy, keď už ostatné orgány verejnej moci nemajú možnosť tvrdený protiústavný stav napraviť (m. m. IV. ÚS 322/09).

Pridržiavajúc sa svojej stabilnej judikatúry ústavný súd ďalej poukazuje na to, že základné právo na súdnu ochranu (siedmy oddiel ústavy) a právo na spravodlivé súdne konanie sú zásadne „výsledkové“, to znamená, že im musí zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí v danej veci od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05,

II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03) obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. júna 2002) vyplýva, že ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd už v rámci svojej predchádzajúcej judikatúry taktiež vyslovil, že predpokladom na záver o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstrániteľ'né činnosťou všeobecného súdu pred začatím konania alebo v konaní vo veci samej, resp. ktoré nemožno napraviť procesnými prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v Občianskom súdnom poriadku (m. m. I. ÚS 148/03, III. ÚS 355/05, II. ÚS 307/06). V nadväznosti na to ústavný súd pripomína, že v rámci konania o sťažnosti zásadne preskúmava len právoplatné rozhodnutia, a to v tom zmysle, že musí ísť o rozhodnutia, ktorými sa konanie právoplatne skončilo (IV. ÚS 254/2011).

V nadväznosti na uvedené vo vzťahu k tej časti napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, v rámci ktorej podľa § 250ja ods. 3 OSP zmenil napadnuté rozhodnutie krajského súdu tak, že označené rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo 6. októbra 2008, a to konkrétne:

- č. 10 zmenené rozhodnutím č. 5 z 12. mája 2009,
- č. 11 zmenené rozhodnutím č. 6 z 12. mája 2009
- č. 12 zmenené rozhodnutím č. 7 z 12. mája 2009, ako aj *nadväzujúce*:
- č. 13 zmenené rozhodnutím č. 8 z 12. mája 2009,
- č. 14 zmenené rozhodnutím č. 9 z 12. mája 2009,
- č. 15 zmenené rozhodnutím č. 10 z 12. mája 2009,
- č. 16 zmenené rozhodnutím č. 11 z 12. mája 2009,
- č. 17 zmenené rozhodnutím č. 12 z 12. mája 2009,
- č. 18 zmenené rozhodnutím č. 13 z 12. mája 2009,
- č. 19 zmenené rozhodnutím č. 14 z 12. mája 2009,
- č. 20,

- č. 21 zmenené rozhodnutím č. 15 z 12. mája 2009,
- č. 22 zmenené rozhodnutím č. 16 z 12. mája 2009,
- č. 23 zmenené rozhodnutím č. 17 z 12. mája 2009,
- č. 25 zmenené rozhodnutím č. 18 z 12. mája 2009,
- č. 27 zmenené rozhodnutím č. 19 z 12. mája 2009,
- č. 28,
- č. 29 zmenené rozhodnutím č. 20 z 12. mája 2009,
- č. 30 zmenené rozhodnutím č. 21 z 12. mája 2009 a
- č. 22 z 12. mája 2009,

zrušil a vrátil Sociálnej poisťovni na ďalšie konanie, nejde o právoplatne skončenú vec. Sťažovateľ bude mať naďalej možnosť uplatniť si svoje práva tak v pokračujúcom správnom konaní, ako aj v prípadnom súdnom konaní v rámci správneho súdnictva.

Ak ústavný súd v rámci svojej doterajšej rozhodovacej činnosti pripustil výnimky zo zásady možnosti preskúmania len meritórnych právoplatných rozhodnutí, išlo o prípady, keď ešte pred právoplatným skončením konania vo veci samej bolo v konaní o sťažnosti napadnuté právoplatné rozhodnutie, ktorým sa skončila iba určitá časť konania alebo ktorým sa riešila iba určitá parciálna procesná otázka. Podmienkou na pripustenie takejto výnimky však je, že v konkrétnom prípade musí ísť o rozhodnutie spôsobilé výrazne a už nezvratným spôsobom zasiahnuť do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných základných práv alebo slobôd sťažovateľa, ale zároveň aj to, že námietka ich porušenia sa musí vzťahovať výlučne na dané štádium konania a nemohla by už byť uplatnená neskôr (IV. ÚS 195/2010), prípadne by sa tento negatívny dôsledok musel zároveň vzťahovať na výsledok konania a nebolo by ho možné korigovať v ďalšom procesnom postupe alebo v opravných konaniach (IV. ÚS 322/09).

Ústavný súd nezistil žiadne dôvody na pripustenie výnimky z uvedenej zásady ani vo vzťahu k časti sťažnosti, ktorá smeruje proti tej časti napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorej zmenil napadnutý rozsudok krajského súdu, zrušil označené rozhodnutia a vec vrátil na ďalšie konanie Sociálnej poisťovni.

Rešpektujúc preto požiadavku subsidiarity plynúcu z čl. 127 ods. 1 ústavy i svoju doterajšiu rozhodovaciu prax sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

II.3 Ústavnému súdu napokon ostáva preskúmať sťažnosť vo vzťahu k tej časti napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, v ktorej krajský súd potvrdil súbor rozhodnutí Sociálnej poisťovne zo 6. októbra 2008, konkrétne:

- rozhodnutie č. 1 zmenené rozhodnutím č. 1 z 12. mája 2009,
- rozhodnutia č. 2 až 5,
- rozhodnutie č. 6 zmenené rozhodnutím č. 2 z 12. mája 2009,
- rozhodnutie č. 7 zmenené rozhodnutím č. 3 z 12. mája 2009,
- rozhodnutie č. 8 zmenené rozhodnutím č. 4 z 12. mája 2009 a
- rozhodnutie č. 9.

Za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. O zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide preto vtedy, ak pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07, IV. ÚS 27/2010).

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Z uvedeného ústavného vymedzenia postavenia a kompetencií všeobecných súdov a ústavného súdu v Slovenskej republike vyplýva, že ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a právnych názorov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010).

Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem súdmi s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07).

O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia v súvislosti s právnym posúdením ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí takú interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08,

IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu však k takémuto záveru nedospel.

Ústavný súd pripomína, že úlohou všeobecných súdov v správnom súdnictve, teda aj krajského súdu a najvyššieho súdu v tejto veci, nie je nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy. Pritom treba vziať do úvahy, že správny súd (súd konajúci o žalobe proti rozhodnutiu alebo postupu správneho orgánu) nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy. Vzhľadom na tieto špecifiká správneho súdnictva ústavný súd posudzoval aj dôvodnosť námietok sťažovateľa proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že podstatou argumentácie sťažovateľa je jeho nesúhlas s právnymi závermi všeobecných súdov, teda s ich interpretáciou a aplikáciou príslušných právnych noriem v jeho právnej veci, a to najmä vo vzťahu k záveru najvyššieho súdu, že zvýšený dôchodok z dôvodu posúdenia doby zamestnania v C. v II. pracovnej kategórii prislúcha sťažovateľovi od 11. júla 2002. Sťažovateľ navrhuje, aby sa v ďalšom konaní pristúpilo k prehodnoteniu zvýšenia dôchodku už od 23. augusta 1997.

Zamestnania sú na účely dôchodkového zabezpečenia zaradené do 31. decembra 1999 podľa druhu vykonávaných prác do troch pracovných kategórií. Zamestnania I. a II. pracovnej kategórie sú uvedené v rezortných zoznamoch zamestnaní zaradených do I. a II. pracovnej kategórie [§ 14 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“)]. Predmetom správneho konania a nadväzujúceho súdneho konania bolo zaradenie jednotlivých období výkonu práce sťažovateľom do jednotlivých pracovných kategórií.

Podľa § 112 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 461/2003 Z. z. dávka sa prizná alebo sa zvýši odo dňa, od ktorého dávka alebo jej zvýšenie patrí, najviac tri roky spätne odo dňa

zistenia, že sa dávka priznala alebo sa vyplácala v nižšej sume, ako patrí, alebo najviac tri roky spätne od uplatnenia nároku na dávku alebo nároku na jej zvýšenie, ak sa dodatočne zistí, že sa dávka priznala alebo vyplácala v nižšej sume, ako patrí.

Z citovaného ustanovenia podľa názoru najvyššieho súdu vyplýva, že „*pre posúdenie nároku na zvýšenie dôchodku je v danom prípade rozhodujúci dátum uplatnenia nároku na zvýšenie dôchodku, t. j. deň, ktorým bolo odporkyni doručené podanie navrhovateľa, ktorým o zvýšenie dôchodku z titulu zhodnotenia doby zamestnania v C. prvýkrát požiadal*“.

Najvyšší súd v súvislosti s tým uviedol, že „*Rozhodnutím z 10. októbra 1997 Sociálna poisťovňa dobu zamestnania v C. zhodnotila v III. pracovnej kategórii. Sťažovateľ mal teda už odo dňa prevzatia rozhodnutia z 10. októbra 1997 vedomosť o tom, že doba zamestnania v C. mu bola celá zhodnotená v III. pracovnej kategórii a pred júlom 2005 neuplatnil nárok na zaradenie tejto doby zamestnania do II. pracovnej kategórii.*“.

Najvyšší súd ďalej zdôraznil, že «*Zaradenie zamestnania v C. od 11. septembra 1961 do 31. augusta 1977 do II. pracovnej kategórie bolo zistené na základe Prílohy k žiadosti o dôchodok na preukázanie zamestnaní zaradených do I. a II. pracovnej kategórie na účely dôchodkového zabezpečenia (ďalej len „príloha k žiadosti“), doručenej odporkyni 15. augusta 2005. Navrhovateľ nárok na zvýšenie starobného dôchodku z dôvodu zhodnotenia tejto doby vo zvýhodnenej pracovnej kategórii prvýkrát preukázateľne uplatnil až listom z júla 2005. Na túto skutočnosť poukázal najvyšší súd už v rozsudku sp. zn. 4 So/190/2007.*

List zo 6. júla 2005, ktorým navrhovateľ prvýkrát preukázateľne požiadal o zhodnotenie doby zamestnania v C. v II. pracovnej kategórii, bol odporkyni doručený dňa 11. júla 2005, ktorý je treba na účely § 112 ods. 1 písm. a/ zákona č. 461/2003 Z. z. považovať za deň uplatnenia nároku na zvýšenie dôchodku z titulu zaradenia zamestnania do II. pracovnej kategórie.

Ak navrhovateľ žiadal, aby mu doba zamestnania v C. bola na účely zvýšenia starobného dôchodku hodnotená v II. pracovnej kategórii už od vzniku nároku na starobný dôchodok, teda od 23. augusta 1997, táto jeho požiadavka nie je dôvodná, lebo nárok na zvýšenie dôchodku z tohto titulu uplatnil až 11. júla 2005.».

Podľa ústavného súdu uvedený postup najvyššieho súdu pri odôvodňovaní svojho právneho názoru v právnej veci sťažovateľa nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny ani prekračujúci medze prípustného výkladu a aplikácie práva v takej miere, ktorá by indikovala porušenie niektorého z práv označených v sťažnosti.

Sťažovateľ sa v doplnení sťažnosti z 15. decembra 2010 opätovne vyjadril k „*účelovému alebo nekompetentnému tvrdeniu Sociálnej poisťovne, ktorú si osvojili súdy*“ a uviedol „*dôkazy*“, ktoré mali podľa neho vyvrátiť závery uvedené v napadnutom rozhodnutí najvyššieho súdu. Zároveň sťažovateľ uviedol, že „*... na účely § 112 ods. 1 písm. a/ zákona č. 461/2003 Z. z. (pozn. ??? pre dôchodok navrhovateľa platí zák. č. 100/1988)*“.

Uvedenú námietku ústavný súd interpretuje tak, že sťažovateľ namieta použitie § 112 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., keď sa mali podľa neho použiť príslušné ustanovenia zákona č. 100/1988 Zb.

Určenie aplikovateľného právneho predpisu, výber konkrétnej právnej normy, ako aj jej aplikácia spadá pod právne posúdenie vecí konajúcim súdom. Aj vo vzťahu k tejto námietke ústavný súd opakuje, že je oprávnený skutkové a právne závery všeobecných súdov kontrolovať z hľadiska ich ústavnej konformity iba vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (okrem už uvedených napríklad aj I. ÚS 13/00, III. ÚS 399/09, III. ÚS 344/06, III. ÚS 151/05).

S otázkou vzťahu medzi rozsahom aplikácie zákona č. 100/1988 Zb. a zákona č. 461/2003 Z. z. sa vysporiadal už krajský súd v rozsudku sp. zn. 6 Sd/118/2008 zo 17. decembra 2009.

Sťažovateľ použitie zákona č. 461/2003 Z. z. krajským súdom v odvolaní proti jeho napadnutému rozsudku nenamietal, a preto nebol dôvod, aby najvyšší súd vo svojom rozhodnutí podrobnejšie odôvodňoval aplikáciu tohto predpisu na konkrétne otázky rozhodovania.

Najvyšší súd tak v napadnutom rozsudku aj podľa názoru ústavného súdu správne aplikoval § 112 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. upravujúci možnosť spätného zvýšenia či vyplatenia dávky, a preto je predmetná námietka sťažovateľa neopodstatnená. Poukazovanie na judikatúru ústavného súdu, podľa ktorej aplikácia zjavne nesprávneho právneho predpisu, ktorý stratil platnosť a účinnosť, je takým odchýlením sa od znenia príslušných ustanovení, ktorým sa zásadne popiera ich účel a význam, a znamená preto arbitrárnosť prijatého rozhodnutia (I. ÚS 352/06), nemá vzhľadom na uvedené v danom prípade opodstatnenie.

Sťažovateľ v doplnení sťažnosti z 15. decembra 2010 namietol aj to, že najvyšší súd v napadnutom rozsudku nerozhodol o celom rozsahu odvolania, ale opomenul rozhodnúť o odvolaní v časti týkajúcej sa napadnutých rozhodnutí Sociálnej poisťovne č. 24 a č. 26.

Podľa § 166 ods. 1 OSP ak nerozhodol súd v rozsudku o niektorej časti predmetu konania, o trovách konania alebo o predbežnej vykonateľnosti, môže účastník do pätnástich dní od doručenia rozsudku navrhnúť jeho doplnenie. Súd môže rozsudok, ktorý nenadobudol právoplatnosť, doplniť aj bez návrhu.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu

jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ak bol sťažovateľ presvedčený, že najvyšší súd nerozhodol o odvolaní v celom rozsahu, mal postupovať podľa prvej vety § 166 ods. 1 OSP, podľa ktorej ak nerozhodol súd v rozsudku napríklad o niektorej časti predmetu konania, môže účastník do pätnástich dní od doručenia rozsudku navrhnúť jeho doplnenie. Postup podľa citovaného zákonného ustanovenia je podľa názoru ústavného súdu právnym prostriedkom, ktorý zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv účinne poskytoval a na použitie ktorého bol oprávnený podľa osobitných predpisov. Zo spisu nevyplýva, že by sťažovateľ navrhol doplnenie napadnutého rozsudku. Nevyužitie tejto možnosti nemožno nahrádzať sťažnosťou podanou ústavnému súdu, a preto je sťažnosť vo vzťahu k tejto námietke sťažovateľa neprípustná (m. m. IV. ÚS 398/09, IV. ÚS 85/2010).

II.4 Sťažovateľ napokon namietal porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré majú zabezpečiť právo na spravodlivý súdny proces vrátane rovnosti zbraní.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vo vzťahu k postupu najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 So/23/2010 ústavný súd uvádza, že zjavná

neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie týchto práv môže podľa štandardnej judikatúry ústavného súdu vyplývať aj z toho, že ich porušenie sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných priet'ahoch (IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05).

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd zohľadnil svoju doterajšiu judikatúru konštatujúc, že konanie na najvyššom súde prebiehalo od 8. marca 2010 (keď mu bol postúpený spis krajského súdu na rozhodnutie o odvolaní), pričom najvyšší súd vo veci rozhodol 30. júna 2010. Ústavný súd zastáva názor, že samotná dĺžka predmetného odvolacieho konania vylučuje, aby bolo možné v danej veci vysloviť porušenie práv sťažovateľa, resp. že by doba konania vedeného najvyšším súdom pod sp. zn. 9 So/23/2010 mohla zasiahnuť samotnú podstatu a účel základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru takým spôsobom, že by to odôvodňovalo prijatie sťažnosti v tejto časti na ďalšie konanie (m. m. II. ÚS 93/03).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Sťažovateľ ďalej v sťažnosti s poukázaním na vetu v odôvodnení napadnutého rozsudku „*Sociálna poisťovňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil*“, uviedol, že mu „*nie je známe žiadne vyjadrenie Sociálnej poisťovne k odvolaniu, čo je nebezpečné najmä z toho dôvodu, že Sociálna poisťovňa používa nepravdivé tvrdenia. Poukazujem najmä na to, že práve v prípade, keď navrhovateľ súhlasil s rozhodnutím bez pojednávania a je zo spisu zrejmé, že prijíma aj vyjadrenia, zápisnice... e-mailom, je možné túto chybu konštatovať ako nerovnosť zbraní*“.

Za dôvody zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti treba podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu považovať aj konkrétne okolnosti prípadu, predovšetkým intenzitu pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej

moci, ku ktorým reálne došlo, ako aj ich ústavnoprávny rozmer a únosnosť z hľadiska požiadaviek na ochranu práv, porušenie ktorých sa namieta (m. m. IV. ÚS 62/08, IV. ÚS 362/09), vrátane posúdenia, či tieto pochybenia, resp. nedostatky reálne spôsobili alebo mohli spôsobiť sťažovateľovi ujmu na jeho ústavou garantovaných právach.

K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. IV. ÚS 460/2010).

Tvrdená nemožnosť sťažovateľa reagovať na vyjadrenie Sociálnej poisťovne k ním podanému odvolaniu proti rozhodnutiu krajského súdu, z ktorého vyplynulo, že Sociálna poisťovňa trvá na tom, aby najvyšší súd rozsudok krajského súdu potvrdil, nemohlo podľa názoru ústavného súdu najmä s prihliadnutím na obsah tohto vyjadrenia pozostávajúceho z dvoch viet (neobsahujúceho žiadnu argumentáciu či skutočnosti, ktoré by neboli známe z obsahu spisu), predstavovať zásah do práv sťažovateľa takej intenzity, že by to znamenalo, že mu bola odňatá možnosť vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy.

Sťažovateľ ďalej namietal porušenie základného práva podľa čl. 39 ods. 1 ústavy.

Podľa čl. 39 ods. 1 ústavy občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe a pri nespôsobilosti na prácu, ako aj pri strate živiteľa.

V súvislosti s namietaným porušením čl. 39 ods. 1 ústavy ústavný súd pripomína svoju stabilizovanú judikatúru (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07, IV. ÚS 396/08), súčasťou ktorej je aj právny názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 39 ods. 1 ústavy, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný

súd súčasne porušil ústavnoprocené princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. O prípadnom porušení základných práv podľa čl. 39 ods. 1 ústavy by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocených princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením.

Pretože ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným rozsudkom a porušením základného práva sťažovateľa upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy a ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, neprichádzalo do úvahy ani vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 39 ods. 1 ústavy, a preto aj túto časť sťažnosti odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Podľa ústavného súdu uvedený postup najvyššieho súdu pri odôvodňovaní svojho právneho názoru vo veci sťažovateľa nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľ sa so skutkovým hodnotením a následne s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. V konečnom dôsledku tak ústavný súd nie je opravným súdom skutkových omylov a právnych názorov najvyššieho súdu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci najvyššieho súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou a kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, mohol by nahradiť napadnutý právny názor najvyššieho súdu iba v prípade, ak by tento bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. Podľa názoru ústavného súdu právny výklad podaný najvyšším súdom v danej veci takéto nedostatky nevykazuje, a preto bolo potrebné sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú odmietnuť.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a základnými právami podľa čl. 39 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy ani právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje také príčinná súvislosť, ktorá by

signalizovala, že v danej veci mohlo dôjsť k ich porušeniu. Na základe uvedeného ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosť v ostávajúcej časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa aj ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v petite jeho sťažnosti vrátane jeho žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. júla 2011